

Acció CIUTADANA

SETMANARI REPUBLICÀ FEDERAL

Olot, 7 de Juny 1930. — Subscripció 5 ptes. l'Any. Número solt 10 cts. — Redacció i Administració, Concentració Republicana — Any I. — Núm. XV

Es un error d'acantonar la lluita de classes en el terreny estrictament econòmic. L'acció política, i en un moment donat la violència, són necessàries.

LENIN

Com sigui que tan prompte ho permetin les circumstàncies han de ratificar-se o rectificar-se els acords presos en l'Assamblea dels republicans gironins a l'any 1923, creiem convenient donar a conèixer als nostres lectors aquest manifest:

El Directori del Partit Republicà Federal Nacionalista de les comarques gironines, a l'opinió

D'ençà del frustrat intent de coordinació dels partits d'esquerra catalana per a una acció conjunta, el republicanisme de les comarques gironines aspirava a la reorganització de les seves forces davant la transcendència dels problemes plantejats en els nostres dies.

Per a dur-la a cap, fou convocada l'assemblea que es va celebrar a Girona el 29 de juny d'enguany.

El Directori elegit pel vot unànim dels nombrosos concorrents a l'acte, s'honora exposant avui publicament la tendència i finalitat de la novella agrupació denominada PARTIT REPUBLICÀ FEDERAL NACIONALISTA CATALÀ.

Fonament de la nostra ideologia és la doctrina d'En Pi i Margall en l'ordre humà, en el polític, en l'administratiu, en l'econòmic, en el social i en l'internacional, adaptada, però, en algun d'aquests aspectes, a les modalitats dels temps presents.

Perquè, en l'ordre internacional, volem la civilització dels pobles incultes no per la força, sinó per la colonització pacífica i l'establiment de relacions mercantils, considerant inviolable el sòl de les pàtries alienes com el de la pròpia, som enemics irreconciliables de la intervenció armada en el Nord d'Àfrica i propugnem l'urgent rescisió dels tractats a pretexto dels quals les oligarquies centralistes, avui com sempre, encegades per un innoble afany de dominació, exigeixen o consenteixen el sacrifici de milers de vides i l'esmerç de sumes quantiosíssimes.

Essent la qüestió social, segons profetitzà En Pi i Margall, el crit de guerra del segle XX, com ho fou del segle XIX la qüestió política, nosaltres, —inspirant-nos en la noblesa de sentiment i en l'esperit de justícia del republicà insigne,—admetrem tot ço que, al nostre entendre, pugui contribuir a decidir-la sense sang. Convençuts que les lleis actuals, pel que tenen d'injustes i anacròniques, distancien inhumanament capitalistes i treballadors, apoiarem sense vacil·lar totes les reformes, àdhuc les més radicals, que tendeixin a la complerta anul·lació de l'actual predomini dels favorecuts sobre els desheretats. Reconeixent, però, que «l'emancipació dels obrers ha d'ésser obra dels obrers mateixos», nosaltres, bo i consagrant la major atenció a l'estudi dels problemes socials, no pretindrem pas, des del nostre camp, traçar normes ni senyalar orientacions a les classes treballadores en ço que els és privatiu, limitant-nos a contribuir lleialment i abnegadament, amb els mitjans propis, a la possible realització de les llurs iniciatives.

Pel que es refereix a la qüestió catalana, no mirem ni amb hostilitat ni amb rezel, sinó més aviat amb respectuosa atenció, l'actual renaixement del nacionalisme radical, previst per En Pi i Margall i en els darrers dies de la seva gloriosa vida, tot fent constar que NI EN EL PARTIT REGIONALISTA, NI EN EL CATALANISTA, NI EN EL FEDERAL,—QUE PER A LA REORGANITZACIÓ DE L'ESTAT TENEN UN MATEIX PROGRAMA—NO HI HA CAP PENSAMENT D'INDEPENDÈNCIA deia, sense abdicar, però, ni poc ni molt dels seus principis «més ningú no pot assegurar, avui, que aquestes aspiracions algun dia no prevaleixin. La pèrdua de les nostres darreres colònies ens ha fet veure com passen a ésser possibles coses que ahir no ho eren. L'agitació creixent de les idees, l'entusiasme que desvetllen els homes que s'alcen i batallen per llur independència, circumstàncies exteriors imprevistes, fan possible i fàcil ço que abans semblava inassequible.»

Nosaltres volem la implantació total i simultània, en son doble aspecte de intensitat i extensió de sobirania, de l'Estatut de l'Autonomia integral de Catalunya, aprovat per l'Assamblea de la Mancomunitat i per les representacions parlamentàries de la nostra terra. Amb fermesa i desinterès, emprant els procediments que les circumstàncies exigeixin, lluitarem per la obtenció de la nostra autonomia, tot mantenint, íntegrament, les reserves d'indole doctrinal fetes pel representant de les esquerres en confeccionar-se l'Estatut. I rebutjarem per deficient o inadequada, tota proposta fragmentària i de caràcter general dimanant del centralisme uniformista.

Mai per mai no col·laborem amb els governs de la Monarquia espanyola, els quals, sense excepció, per motius inconfessables, oposen la indiferència, el menyspreu, l'amenaça o la força bruta a les reivindicacions de Catalunya; puix si no ens en privessin les nostres conviccions republicanes, ens ho privaria en absolut la nostra dignitat de catalans. Declarem, a més a més, que tampoc no apoiarem un règim republicà que no reconegues a Catalunya el dret de governar-se a si mateixa.

Si un dia fos consultat el poble de Catalunya sobre el règim a adoptar, de fàcis definitiva, en relació amb altres pobles peninsulars, nosaltres, demòcrates de cor, despullats de tota intransigència dogmàtica, de tot exclusivisme partidista i de tota mira personal, acataríem la voluntat de la majoria.

Mentrestant contribuïrem, perseverants i entusiastes, al resorgiment, a la intensificació i difusió, en tots els seus aspectes, de la genuïna cultura catalana, per virtut de la qual, indefectiblement, assoliran esplendorosa revelació les característiques essencials del nostre poble i la màxima eficiència de puixants energies.

Ens captindrà alhora de la cultura universal, estimant-la en la seva indiscutible vàlua. I, així mateix, amant

Comentari

INICIATIVA LLOABLE

Totes les evolucions que experimenten els pobles, envers el seu perfeccionament, són degudes a la educació que ells han rebut, de manera que les poblacions on resten tancades tota mena d'iniciatives en mires a un possible ajut i millorament de les tasques culturals dels seus educadors, els seus habitants queden endarrerits i sense les aptituds que en tots els ordres ha de posseir avui tot ciutadà, si vol eixir airòs, en la dura batalla que diàriament ha de lliurar, per el sosteniment de la vida i poder complir humanament els seus deures socials.

Encara que no ens sigut gens agradable, no volem mancar a la sinceritat que acostuma informar els nostres modestos treballs, i obligats per aquesta, hem de confessar que, finsal present, el nostre govern municipal no ha pas sabut donar gaires proves que demostrassin ben clarament que la seva gestió s'inspirava en les pures normes de la democràcia, pel que fa referència als problemes educatius de la nostra ciutat; la seva majoria es tombava més fàcilment a subvencionar ensenyaments que no eren pas sempre de cara a la part més humil del poble, tot permeten un lamentable abandó de la nostra primera ensenyança quines funestes conseqüències n'hem de patir tots plegats.

Encara és una vergonya la manera humiliant amb que es vol remunerar el personal auxiliar que presta els seus serveis, en les nostres escoles públiques; forçosament, si tenim en compte els interessos sots de que disfruten, haurem de convenir que la seva actuació educativa no pot pas anar acompanyada d'aquella satisfacció que proporcionen les bones obres quan ens permeten viure honestament. Tan mateix s'haurien de remunerar-los més dignament i no donar una tan vergonyosa prova d'indiferència.

Tenint en compte tot l'esmentat, trobem molt encertades i dignes de tota lloança algunes de les iniciatives culturals que aquests darrers dies s'han discutit en el nostre Ajuntament.

Avui, per creure-ho més urgent, volem subratllar la que fa referència a la creació i organització de Colònies Escolars. Aquestes són una necessitat per a tots els nens que han de viure a la ciutat i per ésser fills de la classe més castigada per la pobresa, han de sojornar en els llocs més infectes de la població, sense la llum i l'aire que requereix el seu tendre organisme i encara sovint agreujat tot això amb una deficient i miserable cuina que els serveix el nodriment suficient per a que no es morin de gana. Si a això hi ajuntem les males condicions higièniques de les aules escolars on passen el restant del dia, ens farem càrrec de la gran utilitat i eficàcia que poden rendir les esmentades Colònies, en el restabliment i regeneració de la salut dels nostres infants.

L'esperit verament socialista que encarna la creació i adequat sosteniment d'aquestes, ens aflaga extraordinàriament i per això no sabriem pas regatejar el nostre humil ajut i cordial felicitació als iniciadors de tan generosa proposició:

Si ens expremem amb semblants termes és perquè creiem que aquestes colònies es faran a base d'una acertada selecció de minyons, escollint tots aquells que el seu estat de salut i pobresa reclami tan excel·lent règim escolar. Igualment pensem